

Zanzibar

TEKST I FOTOGRAFIJE: JELENA RODIĆ

MAGIJA DALEKOG OSTRVA

Kada želimo da pobeđemo od sive svakodnevce, pred očima nam se razvijaju vanredne slike fantastičnih ostrva. Nekad su toliko lepe, da pomislimo da predeli s takvih slika pripadaju nekom drugom, izmaštanom svetu i da ne mogu postojati u stvarnosti. Ali takva mesta zaista postoje. Jedno od njih je Zanzibar!

Foto: Dreamstime

Plaže severnog dela Zanzibara rezervisane su za luksuzne hotele
Foto: Dreamstime

Ukoliko su u ponudama turističkih agencija širom sveta Maldivi postali ideal urbanizovanog raja na zemlji, gde pored tirkiznog mora i snežno belog peska sebi možete priuštiti uživanje u blagodetima vrhunskih hotela, onda bi Zanzibar morao biti ideal divlje egzotike i netaknute prirode, mesto gde se možemo osamiti, okruženi visokim palmama, nepreglednim plažama i smaragdno zelenim morem.

Zanzibar je koralno ostrvo u Indijskom okeanu, u blizini obala Tanganjike i Kenije. Čini se da je njegovo ime većem broju ljudi poznatije od činjenice gde se tačno nalazi. Zbog čega je baš Zanzibar postao simbol udaljenog mesta, na rubu civilizacije, teško je sa sigurnošću odgovoriti. Njegovo ime sa negativnom konotacijom izgovaraju ljudi koji nisu svesni lepota ovog ostrva. Kao da živite na Zanzibaru, reći će vam neko kada misli da niste dovoljno upućeni u savremene civilizacijske tokove.

Plaže Zanzibara su ovaploćenje onih prelepih pejzaža sa razglednica i slika koje postavljamo na desktopove svojih računara. Ima toliko lepota da čovek koji se tu nađe skoro obamre od umora i snage utisaka, u želji da ih što više unese u oko i još više primi u dušu. More je nestvarno tirkizno, pesak je sitan i beo poput talka, a plaže se protežu kilometrima, ispresecane jedino nasumičnim stenama koje stvaraju tamne senke po pesku.

Istorija Zanzibara

Zanzibar je, zbog svog strateškog geografskog položaja, oduvek bio na meti stranih osvajača. Najpre su tu živela Bantu plemena te je tako i dobilo ime "Ostrvo crnaca". Od 9. do 15. veka bio je pod vlašću Arapa. Prvi Evropljani koji su pokazali interesovanje za Zanzibar bili su Portugalci. Oni su ga osvojili krajem petnaestog veka i vladali njime sve do 1730. godine. Portugalski osvajači su, kako bi osigurali svoju prevlast, gradili tvrđave kao vojna uporišta u Indijskom okeanu. Nekoliko portugalskih reči našlo je svoje mesto u svahili jeziku, a uglavnom se odnose na hranu, piće, novac i utvrđenja.

Nakon perioda pod vlašću sultana iz Omana, kada se razvila trgovina robljem, 1890. godine uveden je britanski protektorat. Pod britanskom vlašću, Zanzibar je postao stecište viktorijskih istraživača. Oni su, upravo odavde, kretali u otkrivanje Crnog kontinenta. Livingston, Stenli, Barton i Spik isplovljavali bi sa Zanzibara s velikim nadanjima i manjkom informacija, zbog čega su se uglavnom vraćali izgledneli i ophrvani nepoznatim bolestima.

Kada je Dejvid Livingston, škotski misionar i istraživač, pronalazač Viktorijinih vodopada, tokom jednog od putešestvija po Africi okončao svoj život u dalekoj Zambiji, dvojica slugu preneli su njegovo telo na Zanzibar, odakle je ono brodom vraćeno u Englesku i potom sahranjeno u Vestminsterskoj opatiji.

Zanzibar je ostao pod britanskim protektoratom do 1963. godine. Imućni Evropljani počeli su da pristižu već početkom dvadesetog veka u potrazi za jeftinim i kvalitetnim nakitom i tkaninama s čuvenog bazara u Stoun Taunu. To je bilo doba kada su britanski zvaničnici provodili sate ispijajući džin u hladu terase Afrika kluba (Africa Club), danas poznatog kao **Afrika Haus** (Africa House).

Godine 1963. Zanzibar postaje nezavisna država. Međutim, vladajući arapski slojevi zadržali su vlast i uspostavili monarhiju.

To je dovelo do državnog udara već naredne godine. Za predsednika je izabran Abeid Karume.

Time je otpočeo period socijalističke uprave. Novi predsednik je, iste godine, obrazovao uniju sa Tanganjikom, i sa njenim predsednikom Džulijusom Nierereom potpisao ujedinjenje dve teritorije u novu

Stoun Taun, nedavno sredeno pristanište

Stara tvrđava u Stoun Taunu

državu Tanzaniju. Danas je Zanzibar deo Tanzanije. Dao je srednja tri slova njenom nazivu i ima široku autonomiju sa odvojenom carinom, skupštinom i predsednikom. Kod dela lokalnog stanovništva možete osetiti želju za ponovnom samostalnošću, no kao u svakoj pristojnoj kući, oni će o tome nerado govoriti pred gostima.

Zanzibar je dugo bio skrovište bogatih turista i lovokradica, koji su posle uzbudljivog safarija želeli da se odmore na rajskim plažama okupanim suncem.

Na Zanzibaru, kao i u celoj istočnoj Africi, govori se svahili jezikom. Zbog izolovanosti ostrva od kontinenta, smatra se da je svahili ovde najčistiji. U unutrašnjosti kontinenta često se mešao s govorom lokalnih plemena, dok je ovde sačuvalo svoj izvorni oblik.

Put do Zanzibara - kako i kada?

Direktan let do Zanzibara moguće je organizovati iz nekoliko evropskih gradova, pre svega iz Italije, budući da su Italijani i najčešći gosti, a i da poseduju brojne hotele na ostrvu. Druga opcija je da putovanje na ovo ostrvo povežete sa safarijem u Keniji ili Tanzaniji, a onda su vam na raspolaganju brojne lokalne kompanije koje svakodnevno organizuju letove iz Najrobija u Keniji ili Dar es Salama u Tanzaniji.

Sezona na Zanzibaru traje tokom cele godine, sa izuzetkom jednomesečnog kišnog perioda, od sredine aprila do sredine maja. Preostalih jedanaest meseci vreme je stabilno, s prosečnim temperaturama od 28 do 32 stepena. Prilikom organizovanja putovanja na Zanzibar potrebno je znati da je stanovništvo većinski muslimanske veroispovesti te treba imati u vidu religiozne praznike koje oni svetkuju. Doduše, najveća posećenost ostrva, kada su i cene smeštaja najviše, jeste u vreme katoličkog Božića. Italijani, ali i drugi Evropljani, uglavnom tada uzimaju odmore i dolaze na ovo ostrvo.

Divljina juga

Velika nedoumica može biti odabir mesta koje će biti najpogodnije za idealan odmor na jednom od najlepših ostrva na svetu. Divlje plaže juga ili megahoteli na severu? Po nama, idealno bi bilo videti oba dela.

Ukoliko smeštaj rezervišete preko Interneta,

Travel Tips ZANZIBAR

VOĐIČI

Savet ranijih putnika jeste da vodiče nabavite pre puta. Budući da turistička infrastruktura nije razvijena, štampane publikacije su retke. Osim na aerodromu, možete ih naći samo još u retkim prodavnicama na severu ostrva. To zadovoljstvo će vas koštati pedesetak dolara. Naša preporuka je Magic of Zanzibar, izdanje Gallery Publications-a. Druga odlična publikacija je Tanzania & Zanzibar, izdanje Insight Guides-a. Zanzibar, 6th: Pemba and Mafia, izdanje Bradt Travel Guide-a takođe ima odlične preporuke putnika iz celog sveta.

POPUSTI

Popusti koje ostvarujemo celoj Evropi ili drugim razvijenim delovima sveta, ovde ne važe. Vrlo malo modernih tekovina stiglo je do ovog rajskog ostrva. Kako se turizam ubrzano razvija za koju godinu možemo očekivati neki pomak u tom smislu. Za sad se oslonite na novac u gotovini.

BEZBEDNOST

Tokom boravka na ostrvu nismo imali nikakvih problema što se tiče bezbednosti. Ono što smo odmah uočili jesu naoružani čuvari koji u toku noći sa psima patroliraju hotelskim dvorištima. Savetovali su nas da nakon zalaska sunca ne napuštamo hotel, te smo i postupali u skladu sa njihovim preporukama. Svrha boravka na Zanzibaru nije noćna zabava, koja se ionako odvija po hotelima. Preporučujemo da novac ostavite u hotelskom sefu.

ZABRANE

Islam i kultura tradicija na ostrvu podrazumevaju nešto stroži kod oblačenja te se van plaža preporučuje adekvatno oblačenje, kako muškaraca tako i žena. To podrazumeva pokrivanje ramena i nogu iznad kolena. U Stoun Taunu ili po selima kupači kostim može biti shvaćen kao uvreda. Turistima se takođe preporučuje da pre fotografisanja lokalaca zatraže njihovu dozvolu. Alkohol, ljubljenje i drugo javno pokazivanje osećanja nisu prihvatljivi. Običaj je da sve što nam neko ponudi, prihvatamo desnom rukom. Desnu ruku bi trebalo koristiti i tokom jela. Ukoliko niste vemik nemojte ulaziti u džamije bez dozvole.

RADNO VREME

Banke u celoj Tanzaniji, pa i na Zanzibaru, otvorene su od ponedeljka do petka od 08.30 do 12.30, subotom od 08.30 do 11.30. Nekoliko filijala u većim gradovima rade do 16.00 časova. Lokalni supermarketi uglavnom rade do 18.00 časova. Prodavnice rade od ponedeljka do subote od 08.30 do 12.00 i od 14.00 do 18.00, dok su prodavnice za turiste otvorene cele večeri (budući da je tada najveća koncentracija turista), a pauzu prave tokom najveće dnevne žege. Pošto je stanovništvo većinom muslimanske vere na ostrvu se praznuje Ramadan, ali i najveći broj internacionalnih praznika: katolički Božić, Nova godina, Uskrs, itd. Dan revolucije na Zanzibaru je 12. januar, a 9. decembar je Dan nezavisnosti.

Ribarski čamci u mestu Nungvi

budite obazrivi, jer se tu mogu naći mnogi hoteli koji zapravo ne postoje ili još nisu dovršeni. Najbolje je osloniti se na nekog turoperatora. Mi smo preko agencije rezervisali smeštaj za prve dve noći, a onda smo, na licu mesta, kada smo se uverili da nam taj smeštaj odgovara, produžili boravak na istom mestu po ceni dvostruko nižoj od one na Internetu. U pitanju su, naravno, bile "promotivne cene samo za taj period".

Jug i istok ostrva nude manji broj hotela, manje udobnosti, ali i veću privatnost i osećaj potpunog opuštanja. Dve najposećenije destinacije u ovom delu ostrva su **Pade** (Paje) i **Dambijani** (Jambiani). Razlika između ova dva mesta je mala, kao što je mala i udaljenost između njih. Od jednog do drugog može se doći šetnjom i uz samu plažu. Mi smo odseli u hotelu Kinazi Upepo (što na svahiliju znači vetrovita palma) u mestu Pade. Hoteli su sagrađeni u skladu s prirodnim okruženjem, kako se ne bi narušila prirodna ravnoteža i osećaj raja.

Na plažama jugoistočne obale veoma su izražene plima i oseka. More se svakodnevno povlači na nekoliko sati. Postepeno od zagasitozelene, jutarnje boje, poprima sve svetlije nijanse, a kada se potpuno povuče i dostigne dubinu od svega nekoliko centimetara, bude šljašteće belo. Tada više naliči ledu nego morskoj površini.

Plaže u Padeu podsećaju na slike sa razglednica

Žene i deca iz sela tada izlaze i preplavljaju horizont svojom odećom veselih boja. Svi oni kreću u potragu za morskim plodovima, algama i školjkama koje more u povlačenju ostavi za sobom. Muškarci su već odavno u uskim drvenim barkama i love ribu za obrok svojim mnogočlanim porodicama. U vreme oseke, gotovo da nije moguće kupanje. Voda se povlači i do 1.000 metara od plaže. Ova pojava dokazala nam je čudljivu, tajanstvenu silinu mora.

Odmah uz red hotela nalazila su se sela. Život meštana nije nimalo lak. U

unutrašnjosti ostrva nema struje, kuće su mahom od blata, s krovovima od sušenog palminog lišća. Glavni u selu je poglavica kome se svi obraćaju za rešavanje eventualnih sporova. Porodice imaju mnogo dece, a primetno je da je populacija Zanzibara vrlo mlada. Zbog toga, kao i zbog politike obrazovanja, na ostrvu postoji veliki broj škola. Čim bismo izašli iz hotelskog dvorišta, našli bismo se u selu, okruženi siromašnim kolibama. Ispred njih su sedeli ljudi pored vatre na kojoj se spremala sirotinjska gozba. Deca

Baobab star 600 godina na izletu Blue Safari

su se igrala u prašini improvizovanog terena za fudbal. No čim bi nas ugledali, odmah bi se zatrčali ka nama. Pratile bi nas do skromne prodavnice, jedine u tom kraju. Prazni rafovi sa oskudnim izborom artikala podsećali su na naše prodavnice devedesetih godina. Pa i takva, prodavnica je predstavljala vrhunski luksuz za ove ljude. Oni u dvadeset prvom veku još uvek vape za korom hleba i željni su osnovnih zemaljskih dobara. Ne bi bilo na odmet poneti sa sobom bombone. Na ostrvu se ne mogu naći, a ovašnja deca bi im se neizmerno obradovala.

Deca su na Zanzibaru prava dragocenost. Dok odrasli ponekad mogu biti sumnjičavi i rezervisani prema strancima, deca će vam na svakom koraku prilaziti, pružiti ručice i uz pozdrav "dambo" pitati vas za ime. Čak i minijaturna deca, za koju mislite da ne umeju da govore, obratiće vam se na engleskom jeziku u želji da saznaju vaše ime. Nama se dogodilo da je pred nas, dok smo šetali plažom, istrčala grupa od petnaestak dečaka i devojčica, uzrasta od tri do pet godina. Devojčice su bile odevene u elegantne balske haljinice, svaka u drugoj nestvarnoj boji, dok su dečaci bili u kratkim pantalonama. Smejali su se, skakutali oko nas, gurajući se međusobno. Hvatili su nas za ruke i torbe i dozivali nas "mama", "tata", što ih je silno zabavljalo.

Veliki hoteli na severu ostrva

Na severu ostrva ugođaj je bio značajno drugačiji. Odabrali smo mesto **Nungvi** (Nungwi) i do njega se odvezli taksijem koji smo organizovali s lokalnim momcima na plaži. Plaže u Nungviju se u raznim anketama svetskih turističkih magazina redovno svrstavaju među deset najlepših na svetu. To je takođe bio raj, namenjen drugom tipu hedonista. Male plaže odvojene su stenama na kojima su sagrađeni kompleksi hotela. Ovde postoji mnoštvo restorana, prodavnica suvenira, taverni i drugih pogodnosti potrebnih savremenom turisti. Hoteli su uglavnom skuplji od onih na jugu. Budući da su plaže manje, koncentracija ljudi na njima je neuporedivo veća u poređenju sa onima na jugu. Tik uz more poređani su kafići, a na pesku se igra odbojka i badminton. More više nije smaragdno zeleno, već tirkizno plavo i nema plime i oseke - što omogućava kupanje tokom celog dana.

Stoun Taun

Travel Tips ZANZIBAR

▶ KUHINJA

Jastozi, škampi, hobotnice, rakovi i lignje samo su neki od mnogobrojnih plodova mora u ponudi zanzibarske kuhinje. Ukus specijaliteta se dopunjuje raznovrsnim začinima koji se prodaju po ostrvskim pijacama. Kokosov orah je dodatak mnogim jelima. Indijski birjani je takođe veoma popularan, a turistima su na raspolaganju brojni restorani internacionalne kuhinje.

▶ REKREACIJA

Akcentat je na odmoru, a od sportskih mogućnosti najpopularniji su vodeni sportovi. Ovde se nalaze mnogobrojni centri za surfovanje i ronjenje. Blagi povetarac pogoduje sportovima koji zahtevaju vetrovito vreme, lokalni specijalitet je puštanje zmajeva. Za rekreaciju pri hotelima postoje fitness centri, otvoreni i zatvoreni bazeni, teniski tereni, tereni za odbojku na pesku, kao i biciklističke staze.

▶ ŠOPING

Ručni radovi Masai ratnika na koje ćete naići na plaži će vas opčiniti, pa ćete zasigurno poželeti da nešto od toga poneseite svojoj kući. O cenama se može pregovarati, naročito ukoliko kupujete nekoliko komada. Ručno radeni nakit, figure životinja iz savane ili figurine afričkih žena sa čupovima vode postaću draga uspomena nakon ovakvog putovanja. Tu su takođe i slike naivnih afričkih umetnika živih boja i sa prizorima iz života u savani. Šoping u zapadnjačkom smislu reći ovde ne postoji.

▶ ZABAVA

Hotelski barovi organizuju zabave za svoje goste. Na severu ima mnogo više hotela te je i ponuda zabavnih programa veća. Zabava se uglavnom svodi na večere u restoranima uz sveće i laganu muziku.

▶ RAZNO

Venčanje na obali mora, negde daleko u divljini, na rajskom ostrvu gde se jede sveže uhvaćena morska riba i gde se čovek može potpuno odmoriti od svakodnevnih trke i jurnjave. Da, moguće je! Nekoliko hotela na ostrvu nudi takozvano "Hakuna matata" venčanje. Nema problema, kažu ostrvljani. Ceremonija se izvodi na divnim dokovima koji ulaze u more, zalazak sunca je nezaobilazan gost na vašem venčanju, a osoblje hotela će se pobrinuti za ostale detalje poput torte, muzike, fotografija, snimaka.

Ostrvce koje se obilazi tokom izleta Blue Safari

Pijaca u Stoun Taunu

Suveniri iz ruku Masai ratnika

Po plažama, kako na severu tako i na jugu, sretali smo veliki broj Masai ratnika u tradicionalnoj odeći koji su prodavali ručno rađeni nakit. Iz razgovora s njima saznali smo da su pravi pripadnici plemena iz unutrašnjosti Tanzanije. Hotelijeri ih plaćaju da nekoliko meseci godišnje provode na plažama Zanzibara. Svi

Prodavnica suvenira

rado poziraju za fotografije s turistima. Oko cene nakita koji prodaju, naravno, može se pregovarati. Ukoliko se malo više sprijateljite s njima, možda će vas pozvati da budete njihovi gosti i da se tako upoznate s pravim životom Masai plemena.

Pored ručno rađenog nakita, kao autentične suvenire sa ostrva možete poneti slike afričke naivne umetnosti ili figurine od drveta ili slonovače. Sve slike su intenzivnih boja i nemaju perspektivu, pa predmeti na njima kao da su nabacani jedan na drugi. Motivi slika su

prizori iz života savane, od koliba oko kojih se nalaze Masai ratnici i stabla akacije, do divljih životinja koje simbolizuju afrički kontinent. Iako lišene umetničke vrednosti, vrlo su živopisne i autentične.

Izleti na ostrvu

Svaki hotel ponudiće vam veliki broj ekskurzija. Međutim, dok šetate plažom prilaziće vam lokalci, takozvani "beach boys-i", i nuditi vam identične izlete po dvostruko

Anglikanska crkva u Stoun Taunu

nižim cenama. Na osnovu našeg iskustva, ali i iskustva drugih putnika, nema mesta strahu prilikom ovakve organizacije izleta.

Jedan od obaveznih izleta je program "blue safari". Na plaži, na dogovorenom mestu, čeka nas je odabrani lokalac. Sa još nekoliko turista odvezao nas je do mesta gde smo se ukrcali na brodić za ostrvo **Kvale** (Kwale Island). Naš kapetan je bio prosedi lokalac, pun morskog iskustva i u stilu pravog kapetana nosio je plavu kapu. Njegovo borama izbrazdano lice i iskren bezubi osmeh ulivali su nam poverenje. Izlet podrazumeva vožnju do pešćanog spruda dugog dvadesetak metara, okruženog kristalno tirkiznim morem. Dok smo mi euforično trčali sa jednog kraja spruda na drugi, naši domaćini su razapeli zastor ispod koga su poslužili voće i sokove. A mi smo, stojeći na rubu spruda, radije osećali more koje se spaja baš pod našim nogama. Nakon toga, obišli smo obližnju lagunu i iskrcali se na drugom ostrvu, na kome smo pešaćili do šestovekovnog baobaba. Za ručak smo dobili sveže ulovljenu ribu i druge morske plodove. Jeli smo na drvenim klupama, u hladu drveta i iz papirnih tanjira, no više ništa nam nije bilo potrebno. Posle ručka bilo je vreme za povratak.

Iz Nungvija smo posetili i **Mnembu** (Mnemba), privatno ostrvce koje se nalazi severoistočno od Zanzibara. Preciznije, poseta znači vožnju na dvadesetak metara od ostrva, budući da je ono privatni posed i, ukoliko niste gost hotela, zabranjeno je da kročite na njega. Jedini postojeći hotel noćenje naplaćuje 1.500 dolara. Tu letuje

unicef

Pokloni

za svu decu Srbije

Prodajna mesta: NOLIT AD BEOGRAD, BIGZ SAVREMENA A.D., Mega shop / STYLOS BEOGRAD, DELFI KNJIŽARE, KULTURNI CENTAR BEOGRADA, BEO IZLOG, DUFRY AERODROM BEOGRAD, SLUŽBENI GLASNIK, IDEA, PTT Shops, VULKAN KNJIŽARE, kao i sve veće knjižare širom Srbije.

Informacije i porudžbine: 011/3602-123 i 3602-125

unicef
www.unicef.rs

Ostrvo Kvale na kome smo napravili predah tokom safarija

Pripadnik plemena Masai

svetski džet-set, počev od Bila Gejtisa. Barka se usidrila sa strane ostrva na kojoj se nalazi samo gusto rastinje, tako da tokom ronjenja nismo mogli ni da zavirimo u ovaj raj za superbogataše. Ukoliko bi se neko usudio da nogom dotakne pesak na ostrvu, morao bi da plati kaznu od 600 dolara. Na to pazi privatno obezbeđenje. Za našu grupu ručak je pripremljen na obližnjoj, divljoj plaži **Mujuni** (Muyuni).

Prison Island - Ostrvo zatvor (tačnije Changuu), zapadno od glavnog grada Stoun Tauna, nekada je bilo posed imućnog arapskog poslanika, a zatim je 1893. godine prodato britanskom generalu. Tada je izgrađen

Tokom oseke, more se povlači i do jedan kilometar od plaže

zator, po kome je ostrvo i dobilo ime. Tu su bili zatočeni neposlušni robovi. Prostorije zatvora očuvane su do danas, a ostrvo sada služi kao mesto obuke ronilaca. Takođe, tu je i kolonija džinovskih kornjača. Ovi ogromni, drevni reptili navodno su preneti iz Aldabre sa Sejšela. Za neke od njih se smatra da imaju i do 120 godina, no i dalje uživaju u lišću kupusa koje im pružaju ruke turista.

Šuma Džozani (Jozani Forest) u unutrašnjosti ostrva je još jedan predlog za izlet. Ovo mesto odlikuje raznovrsno drveće, bujna vegetacija, veliki broj ptica, leptira i žaba. Specifičnost predstavlja vrsta majmuna koja živi samo na Zanzibaru - Red colobus.

Karakterističnog su izgleda, a često ih možete sresti i dok se vozite kroz Zanzibar, jer imaju običaj da izlaze na put i ometaju saobraćaj. Stanovnici Zanzibara ih smatraju otrovnim i izbegavaju da ih dodirnu, budući da veruju da zbog toga mogu umreti. Žive u zajednicama od nekoliko desetina jedinki i hrane se isključivo lišćem i voćem.

Stoun Taun

Poseta glavnom gradu Zanzibara, **Zanzibar Sitiju** (Zanzibar City), i njegovom istorijskom centru **Stoun Taunu** (Stone Town), je neizostavna. Grad je pod zaštitom

Tipičan ribarski čamac sa Zanzibara, mesto Nungvi

Deca na plažama Paje obučena u raznobojne haljnice

Uz pozdrav "dambo", druželjubivi mališani će vam prilaziti na svakom koraku

pijacama. Veću cenu dobijali su oni jači i izdržljiviji, kao i mlade i lepe žene. Mnogi od njih ovde su podlegli batinanjima i okončali svoj život. U samoj crkvi, ispred oltara, nalazi se kamena ploča na kojoj su mučeni neposlušni robovi. Od te ploče vodila je cev kojom se njihova krv slivala u otvor na donjem delu crkve. U prostorijama u kojima se jedva mogu okrenuti četiri osobe, smeštano je i po pedeset duša. U tim niskim odajama nisu se mogli ni ispraviti, dnevno svetlo dotle nije dopiralo, a u istom prostoru su vršili i nuždu. Smatra se da je na ovoj, najvećoj pijaci robova u istočnoj Africi, godišnje prodavano oko 27.000 robova.

U gradu se nalazi i kuća u kojoj je rođen Fredi Merkjuri (Freddie Mercury, osnivač i pevač grupe Queen). Njegov otac je bio službenik britanske vlade u Kući čuda, dok mu je majka bila zaposlena u sudu. Nakon što se sa Zanzibara najpre preselio u Indiju, a nakon toga u Englesku, poznati pevač se više nikada nije vratio na ostrvo. Meštani su nam rekli da on na ostrvu nije poznat kao u Evropi i Americi. Ostrvljani imaju svoju muziku koja im je bitnija od savremenih muzičkih tokova. Originalni afrički ritmovi danas se izvode na **staroj tvrđavi** (Ngome kongwe). Muzika je spora i uz nju se igra u mestu, jer su je stvarali robovi u okovima koji nisu mogli pomerati stopala.

Pored ovih znamenitosti, na raspolaganju vam je **Nacionalni muzej**, otvoren 1925. godine, u kome se čuvaju dragocenosti ostrva. Tu je i **kuća dr Livingstona** (The Livingstone House).

Zanzibar je poznat kao ostrvo začina. Najveći je proizvođač karanfilića na svetu. Na njegovim pijacama naišli smo na cimet, đumbir, oraščić i mnoge druge egzotične začine i aromatično bilje. Poseta ostrvu može biti upotpunjena posetom farmi začina, a u Stoun Taunu obavezan je obilazak neke od pijaca. U providnim kesicama prodaju se desetine raznobojnih začina. Na pijacama u gradu, po prvi put smo videli neke vočke čudnih oblika i naziva, koje se ne mogu kupiti kod nas: jackfruit (indijsko hlebno drvo), star fruit (karambola), finger banana, elephant banana.

Priča o glavnom gradu Zanzibara bila bi nepotpuna bez opisa čuvenih vrata Zanzibara. Ove masivne strukture od tikovine ili mahagonija ukrašavaju gotovo sve značajnije građevine u gradu.

Zanzibarska vrata preneti su na ostrvo iz Indije, gde su mesingani šiljci služili za odbranu od napada slonova, dok na Zanzibaru imaju samo dekorativnu vrednost. Vrata su bogato ukrašena duborezima, isključivo apstraktnih oblika, u skladu sa muslimanskom zabranom prikazivanja živih bića.

Putujte na Zanzibar sada, dok masovni turizam tamo ne spusti svoja krila i ostrvo ne preplave kolone turista sa fotoaparatom. Putujte na mesto koje još uvek malo mari za posetioce i nastavlja da živi životom koji se nije menjao stotinama godina. ■

UNESCO-a, a turbulentna istorija ostrva zapisana je na svakom njegovom zidu i pločniku. Uske krivudave ulice, trošne kuće, veliki broj džamija, pijace i mnoštvo ljudi, čine specifičnu atmosferu jedinog grada na ostrvu. Malo toga je promenjeno za poslednjih dvesta godina.

Kuća čuda (House of Wonders), sagrađena 1883. godina, prva je zgrada u celoj istočnoj Africi koja se mogla pohvaliti strujom, tekućom vodom i liftom. Ovo zdanje izgradio je sultan Bargaš (Bargash), kako bi u njemu organizovao bankete i prijeme za strane dostojanstvenike. Kapija palate bila je toliko velika da je kroz nju

mogao da prođe slon, a zbog tornja sa satom dugo je bila najviša građevina na ostrvu. Unutrašnjost Kuće čuda danas služi kao muzej kulture.

Anglikanska crkva (Anglican Church of Christ) u gradu skriva jedan bolan deo istorije ostrva. Zanzibar je bio stecište prodaje robova – sabirni centar, odakle su robovi iz cele istočne Afrike kretali na svoj put u ropstvo. U mračnim odajama koje se danas nalaze u katakombama ispod crkve, držani su bez vode i hrane robovi koji su kasnije bili prodavani na

PUTUJTE NA ZANZIBAR SADA, DOK MASOVNI TURIZAM TAMO NE SPUSTI SVOJA KRILA I OSTRVO NE PREPLAVE KOLONE TURISTA SA FOTOAPARATIMA

Info ZANZIBAR

► geografski položaj

Zanzibar je ostrvo u **Indijskom okeanu**, tik uz istočne obale Crnog kontinenta. Zajedno sa nekadašnjom državom Tanganjika čini današnju Tanzaniju, u okviru koje ima delimičnu autonomiju. Zanzibarski arhipelag sastoji se iz velikog ostrva koje mi, stranci, zovemo Zanzibar, a čije je ime zapravo Unhuja (Unguja), manjeg ostrva Pemba i još nekoliko malih ostrva. Zanzibar je od kopna odvojen uskim kanalom, širokim 37 kilometara u svom najužem delu. Od Dar Es Salama udaljen je 73 km, dok ga od kenijskog primorskog grada Mombase deli 219 km.

► populacija

Prema popisu iz 2004. godine, na Zanzibaru živi nešto više od **milion stanovnika**. Preko 95 procenta su muslimani, dok preostali manjinu čine hinduisti i hrišćani. Prilikom izbora perioda odlaska na Zanzibar, to je jedna od činjenica koju moramo imati u vidu.

► kako stići do...

Ukoliko **avionom** putujete iz Beograda, najbolji izbor je kombinacija letova KLM-a (do Amsterdama prevoznik je Jat) i Precision Air-a, preko Amsterdama i Najrobija. Iz Beograda avion Jat-a poleće u 08.40, a u Amsterdam sleće u 11.15. Odatle ćete se KLM-ovim avionom u 20.40 zaputiti ka Najrobiju, u koji stižete narednog dana u 07.00. Kompanijom Precision Air ćete sa aerodroma u Najrobiju poleteti ka Zanzibaru, a sletećete u 09.50. Letovi se obavljaju svakog dana, a cena povratne karte je od 620 eura, plus 407 eura za takse i dodatke. Do Zanzibara je moguće doći trajektom iz Dar Es Salama, vožnja traje 90 minuta. Mi smo ovaj put spojili sa safarijem u Keniji te smo nakon obilaska kenijskih parkova, iz Najrobija poleteli za Zanzibar lokalnom kompanijom, preko Mombase. Treba znati da postoji izlazna taksa od 30 dolara koju plaćate prilikom izlaska iz Tanzanije. U nekim slučajevima avionske kompanije uključuju ovu taksu

u cenu karte. Najbolje je da proverite sa svojom agencijom ili aviokompanijom da li je to slučaj sa vašom kartom.

► dokumenta

Za ulazak na teritoriju Tanzanije, pa samim tim i Zanzibara, potrebna je **viza** koja se od 2008. godine dobija na samom graničnom prelazu, tj. na aerodromu Zanzibar, nakon popunjavanja formulara. Cena vize iznosi 50 dolara i važi za boravak do 90 dana. Tanzanija nema svoju ambasadu u Srbiji, te je diplomatski pokriva ambasada u Italiji: Embassy of the United Republic of Tanzania, Viale Cortina d'Ampezzo 185, 00196 Roma, Italy; Tel. (06) 33485801; Fax: (06) 33485828. Ukoliko ste na Zanzibaru, najbliža ambasada Republike Srbije je u Najrobiju.

► klima

Klima na ostrvu je **tropska**. Odabir Zanzibara kao destinacije za odmor omogućava vam posetu tokom cele godine, sa izuzetkom jednog kišnog meseca - najčešće od sredine aprila do sredine maja, koji odlikuju dugi kišni periodi. Kiše su moguće u novembru, ali samo u vidu kraćih padavina. Letnje vrućine su obično ublažene prijatnim povetarcem, što je naročito izraženo na severu i istoku ostrva. Budući da se nalazi blizu ekvatora, ostrvo je toplo tokom cele godine, a dužina dana je ujednačena, sa približno 7-8 sunčanih sati dnevno. Preporuka svetskih turoperatora je boravak u periodu decembar - mart ili jul - oktobar.

► vremenska razlika

3 sata +GTM. Na Zanzibaru ne postoji letnje i zimsko računanje vremena. Srbija u odnosu na Zanzibar kasni dva sata zimi, a jedan sat leti.

► jezik

Zvanični jezik je **svahili** (Kiswahili). Ljudi su veoma druželjubivi i srdačni, te ćete vrlo lako, sa samo nekoliko reči,

steći prijatelje među njima. Engleski se zbog razvoja turizma poslednjih godina intenzivno uči, čak i jako mala deca znaju po koju reč. U turističkim oblastima se takođe govore francuski i italijanski.

► medicinske norme

Nedavno je ukinuta obaveza vakcinisanja protiv žute groznice za putnike koji putuju u Tanzaniju. Pa ipak, savetujemo vam da se u Zavodu za zaštitu zdravlja Srbije informišete o ovoj, kao i o drugim postojećim vakcinama. Tu ćete saznati i sve o lekovima protiv **malariae**, a odluka o njihovom uzimanju je samo na vama. Mere opreza na ovakvom putovanju uključuju i kupovinu sredstva protiv komaraca, kao i sredstva za dezinfekciju ruku. Savetuje se zdravstveno putno osiguranje. Izbegavajte vodu koja nije flaširana, kao i nekuvano povrće.

► novac

Zvanična valuta je **tanzanijski šiling** (tzs). Američki dolari i putni čekovi se primaju na mnogim mestima. Kreditne kartice još uvek nisu rasprostranjene, a ukoliko i pronađete mesta gde ih možete koristiti, najverovatnije će vam biti uračunata i provizija od desetak procenata. Cenkanje je uobičajeno na zanzibarskim pijacama, dok u hotelima, restoranima i turističkim agencijama cene nisu podložne promeni. Jedan dinar vredí 21,73 tanzanijskih šilinga. Za jedan dolar dobićete 1.683 šilinga, dok za jedan euro dobijate 2.244 šilinga.

► struja

Sistem 220-240 volti. Utičnice su četvorougone i nisu po evropskom standardu te je potrebno nabaviti adaptere, koje uglavnom svi hoteli imaju na raspolaganju.

► smeštaj

Cene smeštaja na Zanzibaru su vrlo raznolike. Od samog početka svoje turističke tradicije, kada je služio kao odmorište lovokradica, Zanzibar je važio za elitnu destinaciju. Tako je i danas. Veliki broj hotela astronomskih cena pruža sklonište bogatašima koji žele osamu na rajskom ostrvu. To su **megahoteli**, opasani bedemima i zaklonjeni gustim tropskim rastinjem. U njima svaka soba ili apartman ima zasebnu privatnu plažu. Za posetioce nešto plićeg džepa postoji određeni broj hotela po pristupačnim cenama. To su **bungalovi**, sagrađeni od prirodnih materijala koji se mogu naći na ostrvu. Vrlo su pristojni i poseduju samo ono što je neophodno za život. O luksuzu se tu ne može govoriti. Cene su dvostruko više ukoliko rezervišete preko Interneta, te je naša preporuka da se rezervišu jedna ili dve noći, a da se ostatak

smeštaja dogovori po dolasku. Uvek postoje specijalne ponude samo za taj period. To se naravno ne odnosi na špic sezone (recimo oko katoličkog Božića ili Nove godine), kada cene dostižu svoj maksimum.

► informacije

Turistički informativni centri postoje **pri svim hotelima**. Tu možete naći obilje brošura, mapa, dobiti sve neophodne informacije o hotelima u drugim mestima i rezervirati smeštaj po povoljnijim cenama. Sa Zanzibara se može organizovati safari u Tanzaniji, počev od dvodnevnog pa do safarija u trajanju od desetak dana. Cene variraju od zahteva, vrste smeštaja i prevoza.

► telefoniranje i internet

Naši mobilni operateri još uvek nemaju sporazume sa tanzanijskim, te će vam mobilni telefon koji ste tamo poneli služiti jedino kao podsetnik na život kod kuće. Naravno, dostupne su telefonske kartice, kao i uslužni telefoni pri svim hotelima. Možda i nije tako loše odmoriti se nekoliko dana od poziva, poruka, mms-ova i drugih savremenih čudesa. **Za pozivanje Srbije** potrebno je prvo birati 00 kao izlaz iz zemlje, +381 pozivni za Srbiju, zatim pozivni broj za grad bez početne nule ili pozivni za mrežu mobilne telefonije (takođe bez početne nule), te broj korisnika. **Ukoliko zovete Zanzibar**, pozivni je (00) 255 za Tanzaniju, zatim 24 za Zanzibar i sedmocifreni lokalni broj. Cena jednog minuta razgovora je 52,52 dinara. Pozivni brojevi mobilnih operatera su Zantel: +255 747, Mobitel: +255 741, Celtel: +255 748 i Vodacom: +255 744. U hotelima će vam recepcionari ponuditi svoj mobilni telefon, proveriti pred vama trenutno stanje na svom račun, te vam nakon razgovora naplatiti cenu vašeg poziva. Taj poziv neće koštati više od jednog dolara. Internet kafei su rasprostranjeni svuda po ostrvu. Istina, nekada nećete moći baš istog trenutka da uspostavite vezu, jer će vam ljubazni recepcionar saopštiti da trenutno nema konekcije, te da probate kasnije.

► kako se kretati

Već na aerodromu će vas sačekati veliki broj **taksista**, koji će vam nuditi prevoz do svih delova ostrva po vrlo različitim cenama. Naravno, počeeće od onih najviših, a od vaše veštine pregovaranja i strpljenja zavisi za koliko ćete se novca voziti. Vožnja do mesta Pade, koja traje sat vremena, ne bi trebalo da vas košta više od 30 dolara. Na taj način ćete se najverovatnije sve vreme kretati po ostrvu. Morate pregovarati i sve zavisi samo od dogovora. Lokalni prevoz, kojim se voze stanovnici ostrva, uvek je pretovaren i ne preporučuje se turistima.

